

Nota

Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek

Kortrijk - Morinnestraat
(prov. West-Vlaanderen)

Auteurs: VANHOUTTE Christof, DECROCK Lobke

Projectcode 2022A285

- **Administratieve gegevens**

Vergunningsnummer:	2022A285
Naam erkende archeoloog:	Monument Vandekerckhove
Erkenningsnummer:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
Veldwerkleider:	Jelle Defrancq
Archeologisch team:	Jelle Defrancq, Lobke Decrock
Provincie:	West-Vlaanderen
Gemeente:	Kortrijk
Deelgemeente:	Kortrijk
Plaats:	Morinnestraat
Projectcode:	KOMO23
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied:	X: 75217.5 m – Y: 167457.2 m X: 75224.4 m – Y: 167112.2 m
Kadastergegevens:	Kortrijk, Afdeling 4, Sectie C, perceel 470G, 470K, 471, 472, 473 (partim)
Begindatum onderzoek:	13/02/2023
Einddatum onderzoek:	20/02/2023
Relevante termen thesauri:	Metaaltijden, Romeinse periode, middeleeuwen, nieuwe tijd, proefsleuven, Kortrijk
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80

- **Aanleiding vooronderzoek**

➔ Zie het verslag van resultaten bureauonderzoek (zie bekrachtigde archeologienota)¹

- **Resultaten vooronderzoek**

➔ Zie het verslag van resultaten bureauonderzoek (projectcode 2022K128)

➔ Zie het verslag van resultaten landschappelijk booronderzoek (projectcode 2022A183)

➔ Zie het verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek (projectcode 2022A285)

- **Gemotiveerd advies**

Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Kortrijk Morinnestraat, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Dit in het kader van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013. Daartoe werd in eerste instantie een bureaustudie (2022K128) opgemaakt. Op basis van de resultaten hiervan werd over gegaan tot een prospectie door middel van landschappelijke boringen (2022A183²) en een proefsleuvenonderzoek (2022A285) binnen de zone die door bodemingrepen bedreigd werd (totale oppervlakte van 4,37ha).

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden sporen aangetroffen uit de metaaltijden, Romeinse of vroegmiddeleeuwse periode, de middeleeuwen, de late en post middeleeuwse periode. Het gaat om grachten, greppels, verschillende kuilen en paalsporen. Vooral de oudere sporen kunnen interessante inzichten verschaffen in de evolutie van het cultuurlandschap en nederzettingsspatroon net ten zuiden van Kortrijk. De site kan gekoppeld worden aan de sites ten noorden en noordoosten van het projectgebied³. Het onderzoeksgebied lijkt zich gezien de sporendichtheid en de aard van de aangetroffen sporen eerder op de rand van de voornoemde archeologische vindplaats te bevinden. Desalniettemin hebben de aangetroffen sporen en vondsten een hoge archeologische waarde, net om de grenzen van deze vindplaats beter in kaart te kunnen brengen.

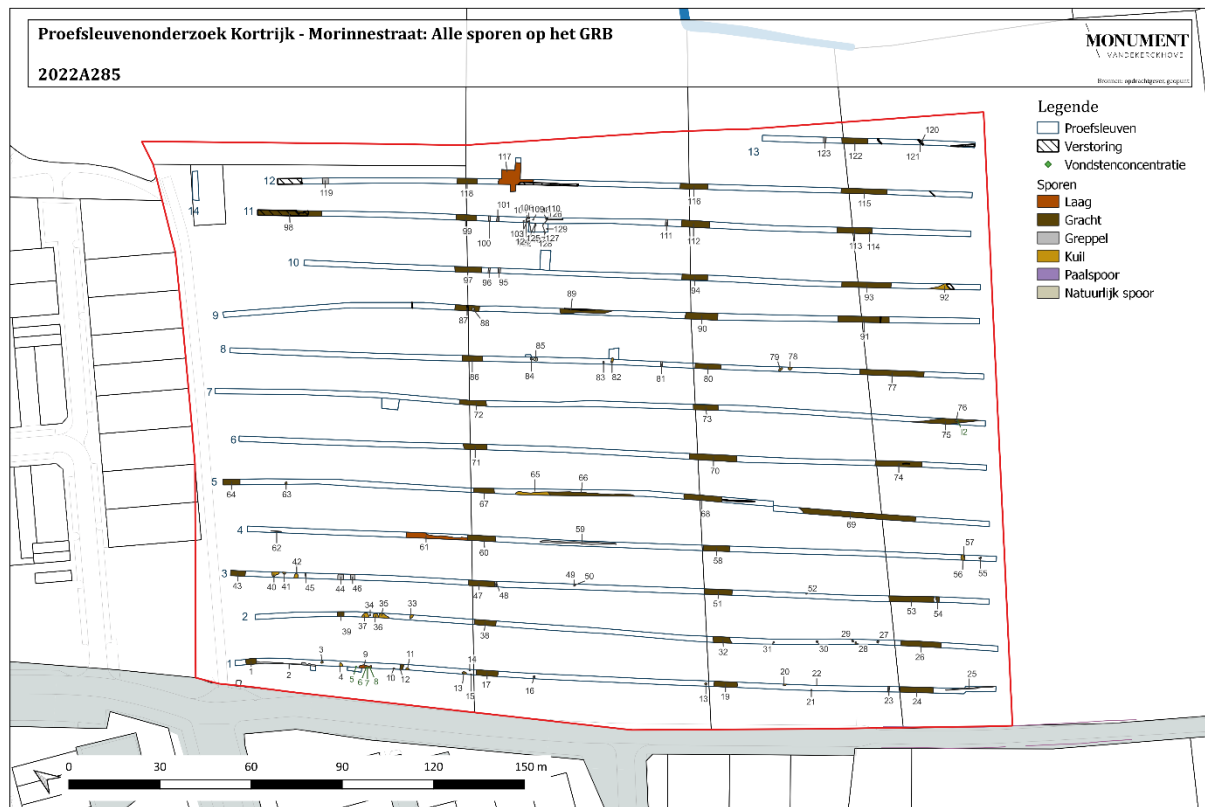
¹ DEVALCKENEER L. 2022

² LEGRAND P. 2023

³ Zie het verslag van resultaten pag. 40-42.

- **Planafbakening**

het projectgebied heeft een totale oppervlakte van bedraagt 4,37ha. Definitieve plannen voor de verkaveling en de omgevingsaanleg zijn nog niet voorhanden, er dient bijgevolg te worden uitgegaan van een maximale verstoring. Het gehele gebied werd geprospecteerd door middel van proefsleuven. Verspreid over het terrein werden archeologische sporen aangetroffen. Nergens in het gebied die zal ontwikkeld worden, is behoud *in situ* mogelijk.

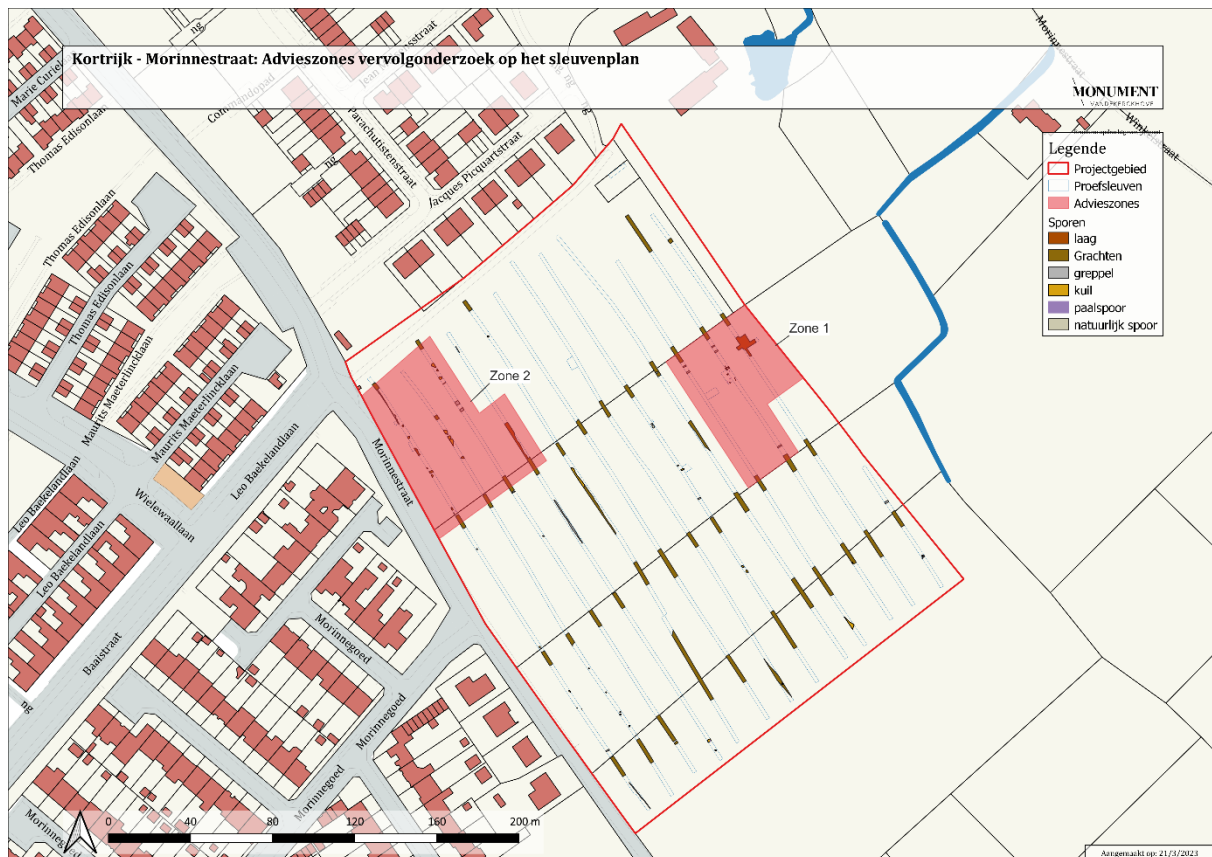

Figuur 1: Zicht op het allesporenplan.

Op basis van het sporenplan kunnen twee zones worden onderscheiden waar er een grotere concentratie aan sporen voorkomen en waar verder onderzoek nodig is.

Het onderzoek zal zich toespitsen op 2 zones (Figuur 2).

- Zone 1 (3094m²) betreft een zone in het noordoosten van het projectgebied.
- Zone 2 (4336m²) betreft een zone in het noordwesten van het projectgebied.

Figuur 2: Situering van de zones voor vervolgonderzoek

• Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen wat de exacte aard en omvang is van de archeologische site die werd aangetroffen in de ondergrond. Kennis daarvan kan bijdragen tot een beter begrip van de geschiedenis van de regio. Hiertoe worden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld:

Algemeen

- Wat is de aard en omvang van de aangetroffen archeologische resten? Welke spoorcategorieën zijn er en tot welke functie behoren deze (bewoning, begraving, ambachten, ontginning...)?

- Stammen de archeologische sporen en artefacten uit meerdere perioden en is er een chronologie op te stellen?
- Werd er informatie verkregen over de omvang van de archeologische site en zijn er sporen van een afbakening van de site gevonden?

Archeologische sporen in hun context

- Wat is de aard en omvang van het donker blauwig zwart en donker bruin gevlekte pakket rijk aan houtskool en fragmenten verbrande leem (laag 117) gelegen in het noordoosten van het projectgebied? Gaat het om een geïsoleerd fenomeen of zijn er nog gelijkaardige structuren aanwezig binnen het plangebied?
- Kan er een samenhang worden vastgesteld tussen de verschillende bodemsporen?
- Wat is de link tussen de vindplaats en het landschap?
- Hoe passen de archeologische sporen en structuren in de bekende gegevens omtrent het historische en prehistorische cultuurlandschap ten noorden en noordoosten van het projectgebied? Hoe kunnen de resultaten worden gelinkt aan deze sites?
- Indien er paalsporen worden aangetroffen: Kan er in de aangetroffen paalsporen een gebouwplattegrond worden herkend? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Wat is de aard en datering van het vondstmateriaal?
- Wat is de vondstdichtheid en conserveringsgraad van de verschillende materiaalcategorieën?
- Kunnen bepaalde sporen verder natuurwetenschappelijk onderzocht worden? Wat is hun meerwaarde? Welke vormen van natuurwetenschappelijk onderzoek zijn van toepassing (C14-datering, macrobotanisch, pollen, dendrochronologie, houtsoortbepaling, antracologie, petrografie, archeozoölogie, ...)?

• Plan van aanpak

Het te volgen archeologisch adviestraject bestaat uit de **vlakdekkende opgraving** van beide advieszones⁴. De zones kunnen los van elkaar en op verschillende tijdstippen worden onderzocht. Desalniettemin dienen de resultaten van beide zones in één archeologierapport en één eindverslag gerapporteerd te worden om versnippering van de kenniswinst te beperken. Na het veldwerk van één zone gebeurt steeds de nodige basisverwerking zoals het reinigen van de vondsten en de basisverwerking van de opgravingsdata. In het geval dat de opdrachtgever beslist om (één van) de zones niet verder te ontwikkelen, dan komt ook het advies voor de vlakdekkende opgraving te vervallen. In dergelijk geval kan de archeologische site in situ bewaard blijven.

⁴ De gronden die niet binnen de contouren van de advieszones vallen worden bijgevolg vrijgesteld van verder archeologisch onderzoek.

Men dient te vermijden dat het opgravingsvlak langdurig ongeregistreerd blijft en door extreme weersomstandigheden (vb. droogte of overvloedige regen) beschadigd wordt. Opgravingsvlakken kunnen enkel door zwaar materieel worden betreden nadat het is geregistreerd en na goedkeuring door de veldwerkleider. Aangetroffen structuren worden in hun geheel opgegraven. Dagelijks is een geüpdatet sporenplan beschikbaar. De bodem is vooral in de zomermaanden onderhevig aan uitdroging en heeft op nogal wat plaatsen een moeilijke, 'opkrullende' textuur. Een kraanbestuurder met ruime ervaring in het aanleggen van archeologische vlakken in buitengebied, meer bepaald in gronden met een lemig karakter, is een absolute must. Dit teneinde de archeologische sporen niet te beschadigen en een correcte registratie en studie mogelijk te maken.

Alle graafwerken gebeuren onder begeleiding van minstens één archeoloog. Het afgraven van de grond gebeurt laagsgewijs en tot op het archeologisch relevante niveau. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Hierop worden geen afwijkingen voorzien.

Staalname en conservatie dienen te gebeuren volgens de bepalingen zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het vlak en de afgegraven aarde dienen onderzocht te worden met een metaaldetector.

- **Criteria**

Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling beantwoord kan worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

- **Schatting totale duur terreinwerk**

Er wordt geschat dat een voldoende grote en ervaren opgravingsploeg van minstens drie archeologen het onderzoek kunnen afronden in ca. 60 mandagen.

- **Kostenraming**

De kosten voor graafwerken, bemaling en werfinfrastructuur maken geen deel uit van deze kostenraming.

- ➔ Veldwerk, (vondst)verwerking en rapportage: 65000 euro.
- ➔ Natuurwetenschappelijk onderzoek: 15% van de voorziene kostprijs van het veldwerk, (vondst)verwerking en rapportage

Voor dit natuurwetenschappelijk onderzoek wordt rekening gehouden met minstens volgende natuurwetenschappelijke posten:

- 5 VH waardering 14C-datering
- 4 VH analyse 14C-datering
- 3 VH waardering dendrochronologisch onderzoek
- 2 VH analyse dendrochronologisch onderzoek
- 3 VH waardering palynologisch onderzoek (aantal tellingen per staal conform CvGp)
- 2 VH analyse palynologisch onderzoek
- 3 VH waardering macrorestenonderzoek (aantal tellingen per staal conform CvGp)
- 2 VH analyse macrorestenonderzoek

- **Gewenste competenties**

- Eén veldwerkleider (vergunninghouder). Hij/zij:
 - dient houder te zijn van een diploma zoals omschreven in het archeologiebesluit (artikel 12, 1°);
 - beschikt over minstens 220 werkdagen opgravingservaring, aangetoond via CV, waarvan minstens 60 werkdagen op landelijke sites op leem- of zandleemgrond.
- Twee assistent-archeologen. Hij/zij;
 - dient houder te zijn van een diploma zoals omschreven in het archeologiebesluit (artikel 12, 1°);
 - beschikt over minstens 120 werkdagen opgravingservaring, aangetoond via CV en heeft aantoonbare ervaring met leem- of zandleemgronden

Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider en een aardwetenschapper ingezet onder toezicht van de erkende archeoloog.

- **Deponering**

Het archeologisch ensemble zal gedurende en na het afronden van het terreinonderzoek bewaard worden bij Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster. Na afronding en oplevering van de rapportage wordt het ensemble definitief bewaard bij de bouwheer. Bewaring gebeurt conform de bepalingen in de Code Van Goede Praktijk (hoofdstuk 30.2).